

24/05/2016

BR. 429

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

REAKCIJA

Dve trećine zemalja EU u prekršaju sa politikom čistog vazduha

U Nemačkoj „negativna cena“ struje

Komercijalno „samoubilački“ sindrom obnovljivih izvora energije

Nezavisan regulator za tržište ugljendioksida u Evropi?

Nepotrebni novi LNG projekti u Evropi

Energetski savet EU 6. juna o međuvladinim energetske ugovorima sa trećim državama

BRISEL - Ministri energije članica Evropske unije sastaju se 6. juna i razmotriti Odluku o uspostavljanju mehanizma razmene informacija vezanih za međuvladine energetske ugovore između zemalja EU i trećih država. Komisija je sredinom februara izašla sa ovim predlogom koji je odmah izazvao kontroverzna reagovanja, posebno iz zemalja i posredno od strane velikih kompanija koje imaju dugoročne ugovore sa ruskim Gazpromom. Cilj predloga, kako je objašnjeno iz Komisije, je da otkloni nedostatke postojećeg mehanizma razmene informacija, u prvom redu jer trenutna legislativa ne obezbeđuje u potpunosti usklađivanje sa energetske zakonima EU (kao što je Treći energetske paket, zakon o konkurenciji, pravilima o javnim nabavkama), kao i da reaguje na uočen nesklad između nekih stavki u međuvladinim ugovorima i zakona Unije, s obzirom da je jako teško, ako ne i nemoguće za države članice da ih naknadno izmene u pregovorima sa trećim zemljama. Komisija stoga predlaže da joj se omogući ex ante jedna brza procena usklađenosti pomenutih ugovora pre nego što budu potpisani. EK predlaže da se u ovu izmenu dosadašnje prakse uključe i neobavezujući instrumenti, poput Memoranduma o razumevanju, zajedničkih saopštenja itd, s obzirom da bi mogli u

konačnici imati iste efekte kao i međuvladini ugovori.

Tema sastanka ministara energije biće i projekat Obezbeđenja sigurnosti snabdevanja EU prirodnim gasom, odnosno revizija referentne Regulative (994/10), kao i novi Dizajn tržišta električne energije. Prilikom predstavljanja ovog poslednjeg predloga, u martu prošle godine, Evropski savet je konstatovao da se evropska elektroenergetska tržišta suočavaju sa masivnim izazovima, poput prelaska na niskougljenične energetske sistema, troškovno efikasnu integraciju obnovljive energije u sistem, prelazak sa centralizovanih konvencionalnih termoelektrana na decentralizovanu proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Ukazano je i na potrebnu povećanja uloge potrošača energije u kreiranju i upravljanju sistemom, kako bi se on učinio efikasnijim sa „dostupnom“ konačnom cenom električne energije. evropa.eu

Operatori gasnih i elektroenergetskih mrežnih sistema zajedno pripremaju scenario za 2020.-2030.

BRISEL - Operatori gasnih i elektroenergetskih mrežnih sistema u Evropskoj uniji po prvi put se zajedno konsultuju o mogućem razvoju tržišta prirodnog gasa i električne energije u Evropskoj uniji u narednim dekadama u skladu sa ciljem EU da dodatno smanji emisije ugljendioksida., saopšteno je iz njihove dve asocijacije. Dogovor je da oba ova udruženja koja okupljaju evropske kompanije operatore sistema za prenos električne energije - entso-e, odnosno transport prirodnog gasa - entsog, izrade do 2018. novi plan razvoja svojih mreža za narednih deset godina, odnosno do 2030. To, pored ostalog, zahteva razmatranje više dugoročnih scenarija zasnovanih na raznim procenama kretanja potrošnje energije, projekcija ekonomskog rasta, kretanja cena i razvoja referentnih tehnologija. Entsog i Entso-e će stoga putem

javnih konsultacija zatražiti od svojih članica da izrade sopstvene scenarije gledanja na prilike na tržištu do 2030., uključujući, na primer, efekte povećanja učešća električnih vozila u saobraćaju, korišćenja prirodnog gasa kao pomorskog goriva, fleksibilizacije potrošnje, posledica jačanja energetske efikasnosti itd. Pitanje koje privlači posebnu pažnju i daje težinu ovim projekcijama je budući odnos uglja i prirodnog gasa u proizvodnji električne energije, prenosi *Platts*.

Dve trećine zemalja EU u prekršaju sa politikom čistog vazduha

BRISEL - Otprilike dve trećine zemalja članica Evropske unije su trenutno u prekršaju zbog neispunjavanja obaveza vezanih za smanjenje emisija štetnih čestica PM 10 i azot-dioksida (NO₂) iz EU Direktive o kvalitetu vazduha, utvrđeno je u najnovijoj **Studiji** Generalne direkcije za unutrašnje politike. Svaka peta članica EU prekoračuje maksimalni dozvoljeni prag ispuštanja primarnih čestica manjih od 2.5 µm (PM_{2.5}) u dimnom gasu, navodi se u zaključcima studije. Postupci vezani za kršenje obaveza pokrenuti su, stoga, od strane Evropske komisije protiv velikog broja zemalja članica i nekoliko slučajeva prosleđeno je na odlučivanje Evropskog suda pravde. „Međutim, do sada ni jedan slučaj nije zaključen, što bi moglo samo da poveća slučajeve nepoštovanja pomenute Direktive“, utvrdili su autori studije. Najveći emiteri čestica PM₁₀ i PM_{2.5} su sektor grejanja domaćinstava, saobraćaj i industrija, dok su ispuštanja azot-dioksida uglavnom posledica emisija (putničkih i lakih) vozila na dizel goriva, čiji broj nije smanjen poslednjih godina, dodaje se u zaključcima. „Izuzimajući neka lokalna kritična mesta, potpuna primena Direktive očekuje se da će na evropskom nivou biti ispunjena u 2030, što je značajno kašnjenje (deset godina) u odnosu na rokove predviđene 2013. Paketom mera za postizanje čistog vazduha, konstatuje se u studiji.

Brisel ne daje „žute kartone“ za zelenu energiju

BRISEL - Evropska komisija je zatražila od Belgije, Češke republike, Poljske, Rumunije i Velike Britanije da odgovore na nedostajuće investicije u oblasti energije, ali pri tom ne pominjući i manjak ulaganja u obnovljive izvore energije potrebnih kako bi te zemlje odgovorile obavezama preuzetim na poslednjem samitu UN o klimi u Parizu, ukazuje udruženje Green Budget Europe. „Komisija začudo staje na pola puta“, kaže Džejms Niks, direktor ove ekološke grupacije. Kaže da Evropska komisija vrši pritisak na svoje zemlje članice da poboljšaju svoje energetske sisteme, ali pri tom ignoriše vitalne investicije potrebne za prelazak Evrope na proizvodnju nisko-ugljenične energije i ispunjenje obaveza iz Pariskog sporazuma. Ključna odredba iz Pariza, za „uspostavljanje finansijskih tokova u skladu sa kretanjem ka smanjenim emisijama gasova staklene bašte i klimatski-otpornim razvojem“ može jedino da se ostvari kroz postepeno ukidanje subvencija za fosilna goriva i prebacivanje tereta oporezivanja zarada na veće namete zagađivačima i konvencionalnom energetsom sektoru, kaže Niks. green.budget.eu

Evropska komisija o dozvoljenoj državnoj pomoći

BRISEL - Evropska komisija objavila je 19. maja smernice o tome kada je javna kontrola unutar, a kada van granica dozvoljenih EU pravila o državnoj pomoći privredi. Cilj ovog preciziranja je da podstakne ulaganja iz privatnih izvora u multimilijardskim ciframa skupe, a investiciono rizične infrastrukturne projekte u Evropi.

Compatible State aid?

Ovim smernicama je razjašnjeno: Državna pomoć je dozvoljena za javne investicije u izgradnju i dogradnju infrastrukture ako one direktno ne konkurišu drugim infrastrukturama iste vrste; Čak i ako je infrastruktura izgrađena uz državnu pomoć, nema pomoći ako njen operator i korisnici plaćaju tržišnu cenu; Kontrola EU državne pomoći usredsređena je na javne investicije sa efektom na prekogranične poslove; Neće se tretirati kao državna pomoć javno finansiranje određenih nekomercijalnih aktivnosti u kulturi; Ako javne vlasti kupuju robu ili plaćaju usluge putem tendera, uz poštovanje EU pravila za javne nabavke, to je u principu dovoljno da se ti slučajevi oslobode pravila Državne pomoći, prenosi se u saopštenju za javnost Evropske komisije. europa.eu

Komercijalno „samoubilački“ sindrom obnovljivih izvora energije

LONDON - „Sve dok se ne razvije tehnologija razumno jeftinog skladištenja električne energije - obnovljivi izvori će uvek imati tendenciju rezanja sopstvenog komercijalnog grla, jer u stepenu u kome preplavljuju mrežu energijom, istovremeno depresiraju veleprodajne cene, koje rastu jedino u odsustvu zelene energije“ - glasi zaključak nove knjige u izdanju **Oksfordskog instituta za energetske studije**. Čak i ako dođe do harmonizacije subvencija za obnovljive izvore energije na nivou Evropske unije, one će i dalje remetiti tržište energije, jer injektuju oblik energije koji ne odgovara, odnosno ne reflektuje normalne cenovne signale sa tržišta energije, kaži autori knjige: „**Dugo energetske putovanje Evrope**“.

Europe's Long Energy Journey: TOWARDS AN ENERGY UNION?

DAVID BUCHAN AND MALCOLM KEAY

uniji da izgradi standard ugljeničkog intenziteta (toliko grama ugljendioksida po kilovatčasu) koji će proizvođači električne energije morati da ispune, bilo kroz smanjenje sopstvenog stepena emisija ugljendioksida, bilo preko kupovine razmenljivih sertifikata za smanjenje ugljeničkog intenziteta.

U Nemačkoj „negativna cena“ struje

LISABON, BERLIN, LONDON – Potrošnja električne energije u Portugaliji bila je jednom danu ovog meseca u celini podmirena iz solarni, vetro i hidroenergetskih izvora, što je prvi slučaj takve vrste zabeležen ikada u svetu. U subotu, 7. maja između 6.45 ujutro i 5.45 popodne ova najjužnija država Evrope je celokupnu potrošnju struje pokrivala iz pomenutih obnovljivih izvora. Vest o nultim emisijama iz proizvodnje električne energije u Portugaliji dolazi dan pre nego što je u Nemačkoj objavljeno da je „čista energija“ u nedelju 8. maja zadovoljila gotovo sve potrebe te zemlje, dotle da je izazvala fenomen negativne cene struje od minus 130 evra po MWh nekoliko puta u toku tog dana – odnosno dovela do toga da su potrošači plaćani da troše viškove struje u mreži kako ne bi došlo do pucanja sistema, objavljuje **Guardian**. List citira Olivera Džoja, portparola udruženja trgovaca energijom vetra Wind Europe, da se sa „pravom politikom može postići da vetar kroz narednih 15 godina zadovoljava četvrtinu potreva Evrope: Guardian piše da su potrošači u Britaniji prošle nedelje doživeli prvi put vikend bez proizvodnje električne energije iz termoelektrana.

Čak i da dođe do rasta cena dozvola za emisije CO₂, one nikada neće moći da pruže dovoljno podsticaja, jer će im kao proizvodu tržišnih zakonitosti, uvek nedostajati element predvidivosti i stabilnosti da podstaknu dugoročne investicije. Ova publikacija sugerše Evropskoj

Evropi potreban nezavisni regulator za tržište ugljendioksida - čelnik Totala

PARIZ - Evropi je potreban nezavisni regulator za tržište emisija ugljendioksida sa postavljanjem jasnih ciljeva, umesto sadašnjeg miksa državnih administratora i Evropske komisije koji su iskomplikovali situaciju na tržištu, rekao je prošle srede prvi čovek francuskog naftnog i gasnog giganta Totala. Izvršni direktor kompanije, Patrik Pujane je u obraćanju senatskoj komisiji francuskog parlamenta rekao da sadašnji oblik na Evropskom tržištu ugljendioksida ne može da funkcioniše na duži rok i da dovede cene dozvola za emisije CO₂ na nivo na kome će podstaći ulaganja u „čistiju energiju“. „To ne može da funkcioniše jer postoje lobisti i grupe koje intervišu, pa izostaje misija. Mislim da treba da se okrenemo nezavisnom regulatoru, jer se inače promena na tržištu neće desiti“, rekao je Pujane. On je tezu potkrepio primerom Nemačke gde su reforme dovele do ponovne pojave termoelektrana na jeftiniji ugalj, uz istovremeno zatvaranje elektrana na (skuplji) prirodni gas. *Reuters*

Rast emisija CO₂ diktiran iz država van OECD

VAŠINGTON - Globalne emisije CO₂ iz energetskog sektora uvećaće se za jednu trećinu između 2012. i 2040. godine, pokazuju projektovani podaci iz upravo objavljenog Međunarodnog energetskog pregleda 2016, Energetske informativne službe (EIA) ministarstva energije SAD. Referentni slučaj, generalno je rukovođen rastom potrošnje energije u državama van OECD. Kontinuirani rast ukupnih emisija događa se uprkos umerenom smanjenju ugljeničnog intenziteta (CO₂ po jedinici energije) u globalnom snabdevanju energijom, navodi *EIA*.

Klimatska politika: Ispunjeno svega 16% obećanja siromašnijim državama

LONDON - Međunarodni sporazum o klimi iz Pariza „nije utvrdio svrhisodne mehanizme“ kojim bi se garantovala finansijska podrška siromašnijim državama kako bi se prilagodile potrebama borbe protiv globalnog zagrevanja, stoji u izveštaju organizacije *Oxfam*. Ta međunarodna konfederacija organizacija za borbu protiv siromaštva ocenjuje da je uplaćeno svega 16 odsto od 100 milijardi dolara godišnjih sredstava koje su 2009. obećale bogate države kao pomoć siromašnijim zemljama da se prilagode potrebama borbe protiv klimatskih promena i smanjenja emisija ugljendioksida.

Francuski predlog o pragu za cenu ETS dozvole

BRISEL - Vladama Evropske unije potrebno je više vremena da prouče ideju Francuske o uvođenju praga za cenu na evropskom tržištu dozvola za emisije ugljendioksida (ETS), prenosi Bloomberg informaciju dobijeno od jednog EU zvaničnika upućenog u ovu temu. Promena dizajna ETS bi zahtevala najpre predlog zakonskog amandmana iz Evropske komisije, a potom većinsku podršku država članica uz saglasnost Evropskog parlamenta, pojašnjava agencija. Evropska komisija smatra da je mehanizam rezervi za stabilizaciju tržišta dozvola za emisije rešenje, a ne uspostavljanje cenovnih pragova, ili plafona, izjavio je nedavno resorni

komesar Miguel Arijas Kanjete u obraćanju članovima komiteta za prirodnu sredinu u Evropskom parlamentu. Ministri zemalja članica EU će o tržištu ETS raspravljati na svom redovnom kvartalnom sastanku 20. jun, piše *Bloomberg*.

Do 80% poznatih fosilnih energetske rezervi ne sme biti iskorišćeno

LONDON - Ukoliko bi sve rezerve uglja, nafte i prirodnog gasa koje su danas poznate bile spaljene, u atmosferu bi bilo emitovano više od 2.700 milijardi tona ugljendioksida. S druge strane, ako se sprovede dogovor o ograničenju rasta globalne temperature na maksimalnih dva stepena Celzijusa, samo 565 milijardi tona CO2 bi smelo da bude emitovano do 2050. Drugim rečima, do 80% poznatih rezervi fosilnih goriva bi moralo da ostane u utrobi zemlje, objavljuje 20. maja **EurActiv**, ostavljajući ekonomistima da saberu kolika je cena dobijanja bitke za sprečavanje katastrofalnih klimatskih promena po ispuštenu zaradu za konvencionalne svetske energetske kompanije i njihove akcionare.

Naftni kolosi sve više ulažu u obnovljive izvore, ali ...

LONDON - Najveće evropske naftne i gasne kompanije pojačavaju investiranje u obnovljive izvore energije, paralelno sa otkazivanjem, ili odlaganjem projekata trenutno cenovno destimulativnih poslova iz oblasti istraživanja i proizvodnje nafte. Anglo-holandski Royal Dutch Shell, italijanski Eni, francuski Total i norveški Statoil su najavili poslednjih nedelja razne poslove u oblasti zelene energije ukupne vrednosti oko 2,5 milijardi dolara. Suma je sama po sebi bez većeg značaja mereno veličinom ukupnih kapitalnih ulaganja tih naftnih kolosa, ali je trend indikativan, piše **Reuters**. Shell je, na primer, najavio investiranje u visini 200 miliona dolara u alternativne izvore energije, što je manje od jedan odsto od njegovog godišnjeg investicionog programa od 30 milijardi dolara. Agencija dodaje i da ovaj nagli skok investicija u obnovljivu energiju ne treba tumačiti kao znak zamene nafte tim novim izvorima. „Te kompanije imaju bilione dolara u još neizvađenim rezervama nafte, uknjižene kroz svoju aktivu u njihovu tržišnu kapitalizaciju“, objašnjava Ben Varen iz konsultantske firme E&Y.

CEER

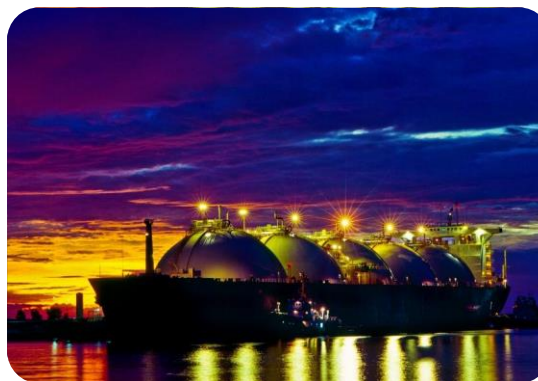
Council of European
Energy Regulators

Nepotrebni novi LNG projekti u Evropi

BRISSEL- Komentarišući evropsku strategiju razvoja alternativnih pravaca snabdevanja utečnjem prirodnim gasom (LNG), Savet evropskih energetske regulatora (CEER) je upozorio da su postojeći LNG kapaciteti dovoljni da zadovolje potrebe većine regiona širom Evrope. Evropska komisija u svojoj LNG i gasnoj skladišnoj strategiji poziva na izgradnju prioritarnih infrastrukturnih projekata kojim bi sve zemlje članice dobile mogućnost snabdevanja LNG-om, bilo direktno sa terminala, ili indirektno izgradnjom novih gasovodnih interkonektora do terminala za prijem tankera sa utečnjem američkim, australijskim, bliskoistočnim ili severnoafričkim gasom. CEER, međutim, poziva Komisiju da „razjasni da li su nove infrastrukture potrebne za pokrivanje potreba Evrope za prirodnim gasom u normalnim uslovima, ili samo u situacijama prekida ili poremećaja snabdevanja, odnosno potrebe obezbeđenja sigurnosti snabdevanja“.

Inggworld.news

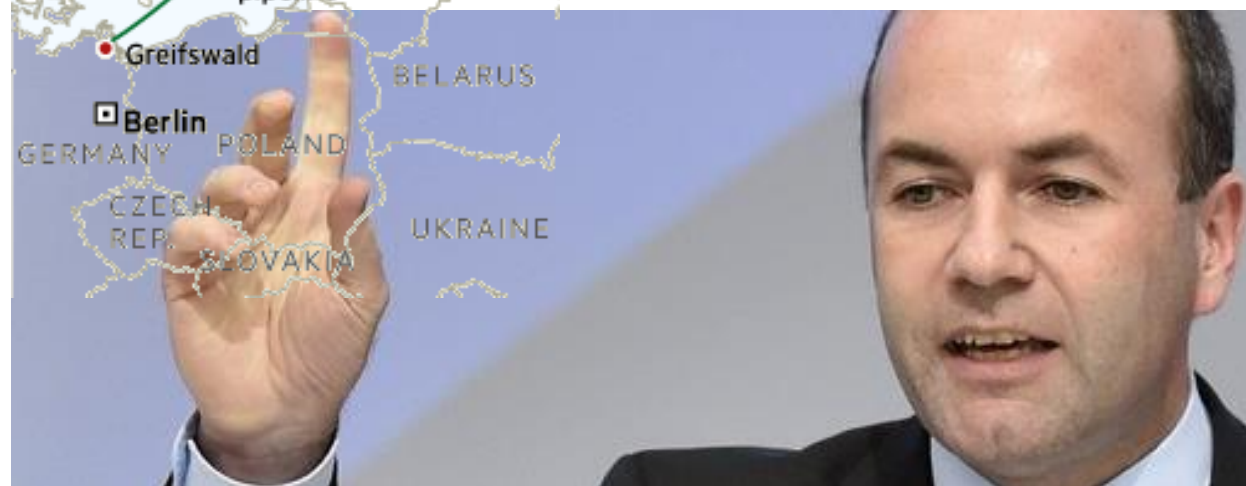
I vodeća partija u evro-parlamentu protiv Severnog toka 2

BRISEL - Vođ najveće partije u Evropskom parlamentu pridružio se oštrim napadom zagovornicima blokiranja Rusije u nameri da položi drugu cev gasovoda Severni tok i na taj način bitno preusmeri postojeće pravce snabdevanja

zemalja srednje, istočne i jugoistočne Evrope ruskim gasom, prenosi bilten *Nedelja, wpcserbia.rs*.

Manfred Veber (foto dole), predsednik centro-desne Evropske narodne partije (EPP), rekao je ovih dana da će novi gasovod, kapaciteta dodatnih 55 milijardi kubika godišnje, minirati spoljnopolitičke i bezbednosne ciljeve Evropske unije, pojačavajući njenu zavisnost od Gasproma. „EU rizikuje da izazove štetne posledice po snabdevanje centralne i istočne Evrope gasom“, stoji u pismu koje je on poslao svom

sunarodniku, ministru privrede Nemačke Sigmaru Gabrielu i evropskom komesaru za energiju, Migelu Arijasu. Same konstatacije Vebera nisu neka novost u političkoj argumentaciji protiv Gaspromovog projekta, koliko činjenica da je njegova partija u koaliciji sa nemačkom kancelarkom Angelom Merkel, a Berlin je prepoznat kao glavni zagovornik projekta Severni tok 2, konstatuje *Financial Times*. Berlin i nemačke kompanije partneri Gasproma u projektu, na ocene kritičara da licemerno štite sopstvene interese, odgovaraju da se radi o čisto komercijalnom projektu. Među njima najglasnija je Italija, koja je bila partner u ruskom projektu gasovoda Južni tok, čiji je legalni status Brisel odbio da prizna jer krši pravila pristupa konkurenciji iz tzv. 3. energetske paketa. Pristalice Severnog toka 2, međutim, navode da u ovom slučaju Brisel ne može da se pozove na taj prekršaj, jer gasovod ne izlazi na kopno EU. Weber to naziva zloupotrebom rupe u zakonu koju, po njemu, jednostavno treba začepiti, što pravno teško da je moguće.

Evropski poslanici: Hitno blokirajte projekat

STRAZBUR - U parlamentarnoj raspravi u ponedjeljak sa evropskim komesarom za energiju i klimatsku politiku Migelom Arijasom Kanjeteom, o planiranoj gradnji gasovoda Severni tok 2, većina poslanika Evropskog parlamenta zatražila je da Evropska komisija u najkraćem mogućem roku stavi tačku na taj projekat. Projekt je, kažu, protivan ciljevima stvaranja evropske energetske unije, šteti solidarnosti među članicama EU i treba da bude razmotren sa geopolitičke, a ne samo ekonomske perspektive. Komesar Arijas je rekao da je Komisija kontaktirala nemačke vlasti kako bi dobila sve činjenice potrebne za procenu projekta koji će "verovatno promeniti trenutno stanje tržišta gasa".

Bloomberg

Počela gradnja grčke deonice gasovoda TAP

SOLUN - Grčka je u utorak u Solunu obeležila početak gradnje 550 kilometara duge sekcije Transjadranskog gasovoda (TAP), treće deonice tzv. Južnog gasnog koridora kojim od 2020. godine treba do Evrope da stigne prvi put direktno i mimo Rusije azerbejdžanski gas. Premijer Grčke Aleksis Cipras rekao je da će gas iz TAP-a, koji iz Grčke ide preko Albanije, ispod Jadrana do Italije (ukupnom trasom od 879 km), takođe ići na tržišta jugoistočne i centralne Evrope preko interkonektora Grčka-Bugarska (IGB), kapaciteta tri do pet milijardi kubika, planiranog da se izgradi u 2018. godini. S druge strane, planirano je da se na TAP u Albaniji nastavi Jonsko-jadranski gasovod, kojim bi se par milijardi kubika gasa transportovalo na tržišta Crne Gore, BiH i Hrvatske.

EBRD sprema kredit od 1,5 mlrd evra za TAP

LONDON - Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) razmatra mogućnost kreditiranja gradnje gasovoda TAP sa zajmom od 1,5 milijarde evra, kazao je za **Reuters** Rikardo Puliti, direktor sektora banke zaduženog za energetiku.

Južni gasni koridor kreće od azerbejdžanskog mega polja Šah Deniz Južnokavkaskim gasovodom preko Gruzije do Turske, gde se nadovezuje na gasovod TANAP, da bi se na tursko-grčkoj granici spojio sa TAP-om. Početni kapacitet gasovoda je deset milijardi kubika, a u drugoj fazi 20 milijardi, što su relativno skromne količine da bi značajnije poremetile oslonac Evrope na ruski gas. Deoničari TAP-a, BP (20 %), SOCAR (20 %), Snam (20 %), Fluxys (19 %), Enagas (16 %) i Axpo (5 %), već su dobili narudžbe za više od dve trećine od 10 milijardi kubika gasa koliko treba kroz četiri godine da krene tom cevi do Italije.

Ministarstvo: Puna liberalizacija izvoza ruskog gasa tema posle 2018.

MOSKVA - Puna liberalizacija izvoza ruskog prirodnog gasa (koju traže tamošnje naftno-gasne kompanije, konkurenti Gazpromu) možda neće biti razmatrana pre 2018. godine i u ovom trenutku je optimalno zadržati izvozne isporuke preko jednog kanala (Gasproma), rečeno je u utorak agenciji **TASS** iz ministarstva privrednog razvoja u Moskvi. „Trebalo je ukazati da je u postojećem makroekonomskom okruženju (jeftine nafte i veće ponude LNG-a na globalnom nivou) optimalno rešenje zadržati izvoz gasovodima preko jednog izvoznog kanala. Potrebno je analizirati efikasnost već usvojene odluke vezane za liberalizaciju izvoza LNG-a, pre nego što se razmotri puna liberalizacija izvoza prirodnog gasa. To bi moglo da se sprovede tek iza 2018., kada LNG projekat na Jamalu bude završen i kada obaveze isporuke gasa na domaće tržište budu raspoređene među svim učesnicima“, rečeno je iz ministarstva.

Gasprom povećava proizvodnju gasa u 2016.

MOSKVA – Gasprom će ove godine povećati proizvodnju gasa, ali je usporio projekat gradnje gasovoda Snaga Sibira kojim je planirao da od 2018. počne transport gasa do Kine, rekao je u utorak potpredsednik ruske kompanije Vitalij Markelov (foto). Gasprom planira da proizvede u ovoj godini 452,5 milijardi kubnih metara prirodnog gasa,

naspram 418,5 milijardi iz prošle godine, rekao je on. Reuters navodi da je Gasprom, u nameri da smanji zavisnost od trenutno jedinih cevovodnih isporuka gasa Evropi, počeo gradnju gasovoda prema Kini sa planom da tuda godišnje isporučuje 38 milijardi kubika gasa. Time će Kina, posle Nemačke, postati najveći uvoznik ruskog gasa. Markelov je kazao da je od oko 3.000 kilometara dugog gasovoda Snaga Sibira, 115 km već izgrađeno, a 400 km je planirano da se kompletira do kraja godine. Gasprom je ranije bio najavio da će do 2017. izgraditi 800 km tog gasovoda. „Smanjili smo očekivani ritam gradnje radi optimizacije troškova“, objasnio je Markelov, ali je dodao da predviđeni rok završetka gasovoda u 2018. ostaje na snazi.

Pretnje hegemoniji petrodolara

VAŠINGTON - Američka think-tank organizacija Atlantic Council piše da Rusija, Kina i još neke države „korak po korak“ sprovode mere sa ciljem smanjenja zavisnosti od američkog dolara.

Ova institucija konstatuje da bi ti potezi mogli da uzdrmaju poziciju *petrodolara* na svetskom tržištu. „Ako Rusija ne uspe da izgradi sopstvenu referentnu vrednost marke, kalkulacije vezane za izvozne sirovine radiće se u rubljama. „Prelaskom na rublju, američka valuta prestaće da bude jedan od dva temelja hegemonije Vašingtona u svetu (drugi je vojna nadmoćnost)“, ocenjuje Atlantic Council. U analizi se navodi i da Kina takođe trenutno razvija sopstveni reper, dok Iran i Venecuela od ranije podržavaju napuštanje dolara kao merila vrednosti sirove nafte. Zaključak teksta je da „postoji mogućnost da su u toku velike promene unutar svetske finansijske i trgovačke strukture, koje u velikoj meri mogu oslabiti američku poziciju“.

Goldman Sachs veći trgovac gasom od ExxonMobil-a !

NJUJORK - Američka investiciona banka Goldman Sachs diskretno se pozicionirala kao jedan od vodećih snabdevača prirodnim gasom u SAD, pretekavši u tom segmentu čak i naftne kolose Chevron i ExxonMobil, obelodanjuje *Financial Times*. Banka je prošle godine prodala bezmalo 38 milijardi kubnih metara gasa, duplato više nego 2013. godine, što odgovara četvrtini ukupne

potrošnje američkih domaćinstava. Time je Goldman Sachs zaseo na sedmo mesto liste najvećih severnoameričkih trgovaca gasom. U gasni biznis banka je ušla posle 2010. i kupovine poslova iz te oblasti u SAD od kanadske naftno-gasne kompanije Nexen.